

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: 161208-09. Bedömning reviderad 170225 efter vidtagna åtgärder

Handkirurgiska kliniken, Universitetssjukhuset Örebro
Klinik

Annika Widerberg och Peter Axelsson
Inspektörer:

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Vid verksamheten finns de förutsättningar som behövs för att genomföra ST med hög och jämn kvalitet. Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur ST ska genomföras och utvärderas som säkerställer en hög och jämn kvalitet i specialiseringstjänstgöringen. Tjänstgöringen är till huvudsakligen tillräckligt allsidig för att målbeskrivningens krav ska kunna uppfyllas.

Det finns en plan för att främja lika rättigheter och möjligheter att uppnå utbildningsmålen för ST-läkare oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga huvudansvariga ST-handledare är specialistkompetenta i avsedd specialitet och samtliga utom en har genomgått handledarutbildning.

Det finns tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens för att alla ST ska få adekvata instruktioner och handledning. En ojämn fördelning av sidouppdrag inom specialistgruppen påverkar förutsättningar för handledning/instruktion negativt.

Det finns tillgång till en studierektor som är specialistkompetent läkare i ortopedi, som har genomgått handledarutbildning, dock saknas uppdragsbeskrivning. Nuvarande studierektors-

Handkirurgi Örebro 161208

funktion uppfattas dock som otillräcklig och i praktiken saknas en studierektor som fullt bevakar ST-utbildningen i handkirurgi. Det finns generella skriftliga instruktioner för hur handledningen av ST-läkare ska gå till men de är ej kända för alla. Det saknas planlagda regelbundna handledarträffar för ST-handledarna.

Vidtagna åtgärder efter 2016-12-09:

Studierektor som är specialist i handkirurgi har inrättats och tid avsätts för uppdraget.

Uppdragsbeskrivning har utformats i enlighet med regionens och författningens riktlinjer för studierektorer.

Rutiner för regelbundna handledarträffar inkl specialistkollegium har införts.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

C Lokaler och utrustning

Utrustningen för diagnostik, utredning och behandling liksom individuella arbetsplatser med dator är tillfredställande. ST-läkarna delar- och specialisterna har eget rum. Det finns tillgång till för specialiteten adekvat bibliotekstjänst och aktuella tidskrifter.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Jourtjänstgöring/beredskap utgör en adekvat och balanserad del av tjänstgöringen så att kraven i målbeskrivningen kan uppfyllas.

Det är dock otydligt om ST genomförs enligt målbeskrivning, utbildningshandbok och övriga planer eftersom majoriteten av ST-läkarna saknar individuella utbildningsprogram som följaktligen inte kan följas upp eller revideras.

Studierektorn utgör inte den organisatoriska stödfunktionen till verksamhetschefen som avses och samordning av intern och extern utbildning är bristfällig.

Alla ST-läkare har ST-kontrakt. Introduktionsprogram finns men är inte känt för alla och inte heller specifikt för ST-läkarna. ST-utbildningen förefaller jämställd.

Vidtagna åtgärder efter 2016-12-09:

Studierektor som är specialist i handkirurgi har inrättats och man följer regionens riktlinjer för uppdraget vilket bla innebär samordning av utbildning, ansvar för att individuella utbildningsprogram som följer målbeskrivningen upprättas och revideras årligen.

Alla nya läkare genomgår ett introduktionsprogram.

ST-läkare schemaläggs enligt rullande schema på specialmottagningar för plexusskador,

dysmeli, habiliteringsronder, tetraplegironder och får möjlighet till auskultation/byte till annan klinik i landet för att uppfylla kraven i målbeskrivningen.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

E Handledning och uppföljning

Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna. ST-läkaren ges fortlöpande instruktioner under tjänstgöringen och får återkoppling av instruktörerna.Handledning är inte inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema och eftersom individuella utbildningsprogram saknas kan handledning inte utgå från dessa. En fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling i enlighet med dessa kan därför inte göras. Däremot bedöms ST-läkarnas kompetens av handledare och verksamhetschef kontinuerligt på ett sätt som upplevs som tillfredsställande av ST-läkarna men utan dokumentation. Utbildningsklimatet upplevs som gott och legitimerade läkare som tjänstgör vid enheten erhåller handledning.

Innehållet i ST-läkarnas kompletterande tjänstgöring planeras och utvärderas dåligt.

Vidtagna åtgärder efter 2016-12-09

Individuella utbildningsprogram för alla ST-läkare har utformats. Handledning kan därmed genomföras, och tillägnad kompetens därför bedömas utifrån dessa planer. Nya rutiner för dokumentation av handledning och ST-läkarens kompetens har också införts.

Tid för handledning och studietid avsätts nu i schemat.

Uppföljning av kompletterande tjänstgöring görs av handledare.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

F Teoretisk utbildning

ST-läkarna genomgår adekvat teoretisk utbildning men eftersom det saknas koppling till utbildningsprogram är planeringen bristfällig. Internutbildning uppfattas av ST-läkarna som otillräcklig då det endast sker ca en gång i månaden i ST-läkarnas regi.

Generell extern utbildning, så som SK-kurser el liknande är tillfredsställande, men avseende specifik extern utbildning beskrivs vissa brister, exempelvis kurser i dissektion och lambåkirurgi. Det saknas tid för regelbundna självstudier.

Vidtagna åtgärder efter 2016-12-09

Tid för handledning och studietid avsätts med sammanlagt 2 h per vecka.

En ST-läkare har fått ansvar för att organisera internutbildning i enlighet med utbildningsprogram. ST-Läkarna ges numera möjlighet att delta i nationell Web-baserad utbildning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt. Det finns goda förutsättningar för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer samt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete med bedömning och återkoppling. De ST-läkare som så önskar ges möjlighet att bedriva utvidgad forskning och det finns tillgång till ett doktorandprogram.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt liksom ledarskapskompetens och i viss mån pedagogisk förmåga i enlighet med målbeskrivningen. Det finns vissa brister när det gäller att utveckla förmåga att leda arbete i vårdteam och få återkoppling på egen handledning och kompetens i ledarskap. Övergripande finns möjlighet att delta i kurser avseende ledarskap och handledning.

Vidtagna åtgärder efter 2016-12-09

Mall för återkoppling och bedömning av kommunikativ kompetens har införts

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Majoriteten av ST-läkarna trivs, är nöjda och tycker att ST-utbildningen motsvarar deras förväntningar.
- Kliniken har engagerade och ansvarstagande ST-läkare och unga specialister.
- Det finns en bra sammanhållning inom hela verksamheten.
- Volym och bredd vad gäller operationer som ger bra förutsättningar för god kirurgisk kompetens.
- Balansen mellan klinisk tjänstgöring och jourtjänstgöring är bra.
- Vårdgivaren tillhandahåller en detaljerad handlingsplan för ST-utbildning och tydliga riktlinjer för studierektor.
- Tydlig förbättring avseende vetenskapligt förhållningssätt har skett sedan senaste SPUR-inspektionen (2011).

Svagheter

- Studierektor i egen specialitet saknas vilket bidrar till bristande planering för hur ST-läkarnas utbildning skall tillgodoses. Exempelvis brister det avseende strukturerad handledning, teoretisk internutbildning, individuella utbildningsprogram, uppföljning av sidoutbildning, utvärdering och dokumentation.
- Det finns en otillräcklig planering för hur man skall tillägna sig kompetenser i ovanliga handkirurgiska diagnoser så som plexusskador, kärlanomalier, större rekonstruktioner och sentransfereringar. Det gäller även den kliniska utbildningen inom subspecialiteterna vid kliniken (rotation/intern randning)
- Stort produktionstryck konkurrerar ut handledning och utbildningsaktiviteter.
- Följderna blir större då relativt få specialister delar på den kliniska bördan och det finns en obalans i fördelning av sidouppdrag mellan specialisterna.
- En handledare saknar handledarutbildning.

Förbättringspotential

- Det behövs en studierektor med uppdragsbeskrivning i egen specialitet (schemalagd tid).
- Individuellt utbildningsprogram inklusive op-loggar behöver upprättas.
- Handledning enligt ST-handlingsplan behöver schemaläggas med regelbundenhet och ska dokumenteras av ST-läkare.
- Alla handledare ska ha modern handledarutbildning.
- Specialistkollegiemöten med återkoppling till ST-läkaren behöver genomföras regelbundet.
- Förutsättningar behöver ges för större tillgång till erfaren kollega att fråga på mottagningen t ex luckor i mottagningslistan för specialist, eller utbildningsmottagning.
- Fördela administrativa uppdrag jämnt. Inkludera ST-läkare.
- Förbättra möjligheten att delta i specifika kurser, genomföra auskultationer nationellt och internationellt.
- Skapa tid i schemat för teoretiska studier och administration

Ovanstående punkter har åtgärdats efter 2016-12-09.

För detaljer se respektive avsnitt.